

Provinciale Staten

Clustercode PP
Ons kenmerk DOC-00738513
Bijlage(n) 1

Uw kenmerk -
Maastricht 11 februari 2025
Verzonden 11 februari 2025

Onderwerp

Antwoord van Gedeputeerde Staten op schriftelijke vragen

Van het lid : R. Blijlevens
Fractie : JA21
Inzake : Feldebiss en Einstein Telescoop

Vraag 1.

Wat is de invloed van de aardbevingen in Limburg op de lobby om de Einstein Telescoop naar de Euregio Maas-Rijn te halen?

Vraag 2.

In hoeverre worden deze natuurlijke aardbevingen als een belemmering beschouwd door de lobby?

Vraag 3.

Zijn er maatregelen genomen, of zijn er maatregelen nodig om de impact van de aardbevingen op de werking van de Einstein telescoop te minimaliseren, gezien het advies aan Chemelot om nood- en evacuatieplannen op te stellen? Zo ja, welke middelen zijn ingezet en in welke hoeveelheid?

Antwoord op vragen 1-3.

Het EMR Project Office voert in opdracht van de ministers van België, Nederland en Noordrijn-Westfalen onderzoek uit naar de haalbaarheid van de realisatie van de Einstein Telescope. De uitkomsten van deze studies zijn de grondslag voor het realisatieplan en bidbook van de drie landen. Bij dit onderzoek wordt in nauwe samenwerking met experts (o.a. van het Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut) uit de drie landen ook onderzoek uitgevoerd naar de geologie en seismiek.

Het risico op en de invloed van aardbevingen is bekend bij het EMR Project Office en de betrokken experts. Zij oordelen dat het risico en de invloed van aardbevingen geen belemmering vormen voor de kandidatuur van de Einstein Telescope.

Mocht een aardbeving worden geregistreerd, dan is alleen de meting van zwaartekrachtsgolven van dat moment niet bruikbaar. Dit vormt een verwaarloosbaar klein effect op de wetenschappelijke exploitatie van het meetinstrument. Onze conclusie is dan ook dat het risico en de invloed van aardbevingen geen negatieve invloed of belemmering vormen voor de lobby om de Einstein Telescope naar de Euregio Maas-Rijn te halen.

In de verdere planontwikkeling wordt rekening gehouden met de veiligheids- en risicoaspecten. Dat zal voor zowel de bouwfase als operatiefase tot concrete maatregelen leiden op het gebied van noodsituaties en evacuatie.

Tevens heeft JA21 nog een aantal algemene vragen over de voortgang van de lobby:

Vraag 4.

Wat is de huidige status van de lobby?

Vraag 5.

De provinciale website vermeldt dat 'rond 2025' door een internationaal panel een besluit zal worden genomen over de locatie van de Einstein Telescoop¹. Is er inmiddels een specifieke datum vastgesteld voor dit besluit, en welke organisaties of experts maken deel uit van het internationaal panel?

Antwoord op vraag 4 en 5.

Tot op heden zijn verschillende successen geboekt dankzij een constructieve lobby, zoals de reservering en toekenning van middelen uit het Nationaal Groeifonds en de realisatie van de ETpathfinder in Maastricht. Op dit moment bevindt het project zich in een fase van het uitvoeren van haalbaarheidsstudies en het opstellen van een bidbook dat aangeboden dient te worden bij de Board of Governmental Representatives (BGR). Dit zijn de landen die zich formeel aangesloten hebben bij het Einstein Telescope project. Momenteel zitten Nederland, België, Italië, Oostenrijk, Frankrijk, Griekenland, Kroatië, Polen, Spanje en het Verenigd Koninkrijk in de BGR. Duitsland heeft de positie van waarnemer. De BGR neemt het uiteindelijke besluit voor de locatie van de Einstein Telescope, maar heeft nog geen definitieve datum kenbaar gemaakt waarop het bidbook moet worden ingediend. Inmiddels is wel duidelijk dat dit na 2025 zal liggen. Binnenkort gaat een internationale werkgroep in opdracht van de BGR aan de slag om de criteria op te stellen waaraan het bidbook moet voldoen en om een planning vast te stellen waarbinnen het bidbook moet worden aangeleverd. De verwachting is dat deze werkgroep begin 2026 zijn bevindingen presenteert.

Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap heeft in deze fase van het project een coördinerende rol. Zij heeft in afstemming met de Provincie Limburg en partners in België en Noordrijn-Westfalen een internationale partnerstrategie opgesteld dat er op is gericht om een succesvol bidbook aan te bieden bij de BGR. De Provincie Limburg ondersteunt de internationale strategie waar dit mogelijk is door onder meer een actieve bijdrage te leveren aan het samenbrengen van internationale en Euregionale partners. Zoals bijvoorbeeld het organiseren van evenementen waar belangrijke stakeholders samengebracht worden met als doel hen te mobiliseren voor het project.

Wij zullen uw Staten middels mededelingen portefeuillehouder blijven informeren over de actuele voortgang van het project Einstein Telescope.

¹ <https://www.limburg.nl/thema/einstein-telescope/>

Vraag 6.

Hoeveel middelen zijn tot nu toe ingezet voor de opzet en uitvoering van de lobby?

Antwoord op vraag 6.

De opzet en uitvoering van de lobby en de partnerstrategie ligt primair bij de ministeries in Den Haag (zie ook beantwoording vraag 4 en 5). Dat neemt niet weg dat Provincie Limburg als projectpartner ondersteunende activiteiten onderneemt ten dienste van de internationale lobby en partnerstrategie. Vaak zijn deze activiteiten meerledig waarbij zowel inhoud als externe profilering een rol speelt, bijvoorbeeld de bijeenkomst die wij in de Solvay Bibliotheek in Brussel hebben georganiseerd in 2024. Ook hebben onze inspanningen ertoe bijgedragen dat het Big Science Business Forum in 2026 in Maastricht zal worden gehouden. De ondersteunende activiteiten worden gefinancierd uit de bijdrage die voor het Project Einstein Telescope is gereserveerd binnen de Programmabegroting 2025.

Gedeputeerde Staten van Limburg

voorzitter

secretaris

Feldbiss en Einstein Telescoop

Maastricht, 9-1-2025

Geacht College,

Naar aanleiding van de publicaties in De Limburger op 3 januari¹ en 8 januari² jongstleden inzake de Feldbissbreuk, heeft JA21 de volgende vragen met betrekking tot de Einstein Telescoop:

1. Wat is de invloed van de aardbevingen in Limburg op de lobby om de Einstein Telescoop naar de Euregio Maas-Rijn te halen?
2. In hoeverre worden deze natuurlijke aardbevingen als een belemmering beschouwd door de lobby?
3. Zijn er maatregelen genomen, of zijn er maatregelen nodig om de impact van de aardbevingen op de werking van de Einstein telescoop te minimaliseren, gezien het advies aan Chemelot om nood- en evacuatieplannen op te stellen? Zo ja, welke middelen zijn ingezet en in welke hoeveelheid?

Tevens heeft JA21 nog een aantal algemene vragen over de voortgang van de lobby:

4. Wat is de huidige status van de lobby?
5. De provinciale website vermeldt dat 'rond 2025' door een internationaal panel een besluit zal worden genomen over de locatie van de Einstein Telescoop³. Is er inmiddels een specifieke datum vastgesteld voor dit besluit, en welke organisaties of experts maken deel uit van het internationaal panel?
6. Hoeveel middelen zijn tot nu toe ingezet voor de opzet en uitvoering van de lobby?

Vertrouwende op beantwoording binnen de daarvoor gestelde termijnen,
Met vriendelijke groet,

Roy Blijlevens

Statenlid JA21 Limburg

¹<https://www.limburger.nl/regio/kerkrade/feldbissbreuk-is-verantwoordelijk-voor-aardbevingen-zoals-die-in-kerkrade-maar-gaf-limburg-ook-welvaart-en-een-heuvellandschap/32511382.html>

²<https://www.limburger.nl/regio/kerkrade/de-feldbiss-kan-grote-verwoestingen-veroorzaken-en-is-bepaald-geen-knuffelbreuk-als-het-mis-gaat-zijn-gevolgen-bij-bedrijf-als-chemelot-gigantisch/33320376.html>

³ <https://www.limburg.nl/thema/einstein-telescoop/>